ड़नैः। प्राप्य वाराणसीं पुण्यां सिद्धिक्षेत्रमनुत्तमम्। परिनिष्क्रान्तुमनत्र कस्य जन्तोर्मतिर्भवेत्। महादानेन चात्रत्र यत् फलं लभ्यते नरैः। अविमुक्ते तु काकिन्यां दत्तायां तदाप्यते। एकः समर्च्चयेल्लिङ्गं तपस्तप्येत चापरः। तयोर्मध्ये तु स श्रेष्ठो यो लिङ्गं पूजयेदिह। तीर्थानरे गवां कोटिं विधिवद्यः प्रयच्छति। एकाहं यो वसेत् काश्यां काशीवासी तयोर्वरः। अत्रत्र ब्राह्मणानां तु कोटिं संभोज्य यत् फलम्। वाराणस्यां तदेकेन भोजितेन तदाप्यते। सन्निहित्यां कुरुक्षेत्रे राहुग्रस्ते दिवाकरे। तुलापुरुषदानेन काश्यां भिक्षा समा भवेत्। अमेह परमं ज्योतिरापातालाद्व्यवस्थितम्। अतीत्य सत्यलोकादीननन्तलिङ्गरूपधृक्। पृथिव्यन्तःस्थितं लिङ्गमविमुक्तं स्मरन्ति ये। कलुषैस्ते विमुच्यन्ते महद्भिरिति निश्चितम्। अस्मिन् क्षेत्रे तु येनाहं दृष्टः स्पृष्टः समर्च्चितः। सम्प्राप्य तारकं ज्ञानं न स भूयोऽभिजायते। यो मामिह समभ्यर्च्य म्रियतेऽन्यत्र कुत्रचित्। जन्मान्तरेऽपि मां प्राप्य स विमुक्तो भविष्यति। इत्युक्त्वा क्षेत्रमाहात्म्यं द्विजानामग्रतो हरः। पश्यतामेव तेषान्तु तत्रैवान्तर्हितोऽभवत्"।

काशीसेतु पु० विश्वेशसेत्वन्तर्गते काशीमाहात्म्यायात्रादिविधायके ग्रन्थभेदे।

काशेय पु० काश्यां भवः ढक् काशेर्नृपत्यापत्यं वा ढक्। काश्यां भवे स्त्रियां ङीप्। "भरतः खलु काशेयीमुपयेमे सार्व्वसेनीं सुनन्दां नाम तस्यां जज्ञे भुमन्युर्नाम"। भा० आ० ९५।

काशीश(स) न० काशिं प्रकाशमीष्टे ईश-क। (हीराकस) ख्याते उपधातुभेदे "काशीशं(सं)धातुकाशीशं (सं)पांशुकाशीश(स)मित्यपि। तदेव किञ्चित्पीतं तु पुष्पकाशीश(स)मुच्यते। काशीश(स)मम्लमुष्णञ्च तिक्तञ्च तुवरं तथा। वातश्लेष्महरं केशं रेतःकण्डूविषप्रणुत्। मूत्रकृच्छ्राश्मरीक्षितनाशनं परिकीर्तितम्" भावप्र० काशीं दीप्तिं स्यति सो-क। दन्त्यान्तोऽप्यत्र भावप्र०।

काशू(सू) स्त्री कश(स) ऊ णिच्च ७ऽच्चलदन्तीये तालव्यमध्यपाठः पा० सूत्रे दन्त्यमध्यपाठः १शक्तिरूपास्त्रे २विकलवाचि च मेदि० ३मुद्गौ रोगे शब्दचि०।

काशू(सू)कार पु० काशूं(सूं)विकलवाचं करोति कृ-अण्-उप-क०। शुवाकेश बूचि० तत्फलसेवने हि जिह्वाजाड्यात् वाचो वैकल्यं जायते इति तस्य तथात्वम्।

काशू(सू)तरी स्त्री० हस्वा काशूः (सूः) हस्वार्थे टरच् ङीष्। हस्वे कासूनामास्त्रभेदे।

काश्म(श्व)री स्त्री काश-वनिप् वनोरच नश्चान्तादेशः पृषो० या वस्य मः। गम्भार्य्याम् अमरः, फलेऽपि हरीत० अणोलुपि स्त्री।० "बिल्वान् कपित्थान् जम्बूञ्च काश्मरीबदरीस्तथा" भा०व० १५८अ०।

काश्मर्य्य पु० काश्मरी+स्वार्थे ष्यञ्। गम्भार्य्याम् अमरः "बदरेङ्गुदकाश्मर्य्यभल्लातकफलानि च" भा०आनु० ५३०। अयञ्च मधुरवर्गे पियालबीजकाश्मर्य्येत्याद्युपक्रमे "समासेन मधुरोवर्गः" सुश्रुते उक्तः।

काश्मीर न० काश्मीरे भवः कच्छा० अण्। १पुष्करमूले अम०। २टङ्के ३कुङ्कुमभेदे मेदि० "काश्मीरदेशगे क्षेत्रे कुङ्कुमं यत् भवेद्धि तत्। स्वच्छकेशरमारक्तं पद्मगन्धि तदुत्तमम्" भावप्र० तत्स्वरूपादुक्तम्। काश्मीरद्रवसान्द्रदिग्धवपुषः" भर्त्तृ०। "काश्मीरागुरुकस्तूरीतिलहरीकाशीपुराधीश्वरी" अन्नदास्त०। ४काश्मीरदेशभवे त्रि० स्त्रियां ङीप्। "तेन तेनैवमापन्ना काश्मीरीव तरङ्गिणी" भा०वि०९अ०। सा च ५गाम्भीर्य्यां भावप्र०। काश्मीरदेशानां राजा अण्। ६तद्देशराजे। "काश्मीराश्च कुमाराश्च घोरका हंसकायनाः। शिबिस्त्रिगर्त्तयौधेयाः राजन्या मद्रकैकयाः" भा० स० ५२। काश्मीरोऽभिजनोऽस्य सिन्ध्वा०अण्। पित्रादिक्रमेण ७तद्देशवासिनि त्रि० "काश्मीराः सिन्धुसौवीरा गान्धारादर्शकास्तथा" भा० भी०९अ०। "शूद्राभीराश्च दरदाः काश्मीराः पत्तिभिः सह" तत्रैव। "शारदामठमारभ्य कुङ्कुमाद्रितटान्तकः। तावत्काश्मीरदेशः स्यात् पञ्चाशद्योजनात्मकः" इत्युक्ते ८देशभेदे च। "काश्मीरेषु सरो दिव्यं नाम्ना क्षुद्रकमानसम्" सुश्रु०। काश्मीरमण्डलतीर्थादिकथा भा०व०१३०अ० यथा "एषा रम्या विपाशा च नदी परमपावनी। अत्र वै पुत्रशोकेन वशिष्ठो भगवानृषिः। बद्धात्मानं निपतितो विपाशः पुनरुत्थितः। काश्मीरमण्डलञ्चैतत् सर्व्वपुण्यमरिन्दम!। महर्षिभिश्चाध्युषितं पश्येदं भ्रातृभिः सह। यत्रोत्तराणां सर्व्वेषामृषीणां नाकुलस्य च। अग्नेश्चैवात्र संवादः काश्यपस्य च भारत!। एतद्द्वारं महाराज! मानसस्य प्रकाशते। वर्षमस्य गिरेर्मध्ये रामेण श्रीमता कृतम्। एष वातिकखण्डो वै प्रख्यातः सत्यविक्रम!। नात्यवर्त्तत यद्द्वारं विदेहाद्युत्तरञ्च यः। इदमाश्चर्य्यमपरं देशेऽस्मिन् पुरुषर्षभ!। त्रीणि युगे तु कौन्तेय! नर्म्मस्य